

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA PTUJ

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: »DOM OF«, PTUJ, Prešernova ulica, soba 19. CEK RACUN: NARODNA BANKA PTUJ 643-90603-3 TELEFON: 143 in 168 — POSLNI PREDAL: PTUJ

Leto II. — Štev. 14

Izhaja tedensko

Ptuj, 8. julija 1949

Mesečna naročnina din 12.—

Cenz din 3.—

Pospešeni razvojni tempo produkcije se odraža v veliki potrebi delovne sile

Potrebe kapitalne graditve v LRS za devajo predvsem na pomanjkanje delovne sile v industrijskih centrih, med tem ko se le delno zaposleni poljski in vinarstveni delavci in manjši posestniki ukvarjajo v vprašanju, kako bi mimo vključitve v redni delovni proces dosegli pogoje za dostojno prehrano in preskrbo družin, ker jim te v zadostni meri ne nudi zaposlitev na lastni zemlji. Mnogi dobri očetje, sinovi in hčere so videli, da se danes ni treba bati za zaposlitev in za ustvaritev častnih in primernih življenjskih pogojev, da danes ni potrebno doma čakati v bedi in revščini, ko pa je odprtih nešteto vrat v obrate in tovarne po Sloveniji in ostali Jugoslaviji. Pogledati jetreba malo okoli sebe, vprašati enega ali drugega znanca ali domačina, ki živi več ali manj avtobusnih ali železniških postaj od svojega kraja, kako živijo delavci v obratih, tovarnah in rudnikih, pa vsakdo rad pove, da prejemajo delovni ljudje za odgovornejša dela večje prejemke kot ljudje, ki se zadovoljujejo s pomožnim delom, ki se izmikajo vsaki odgovornosti in ki se ne trudijo, da bi na službenem mestu dosegli več strokovnega znanja in da bi s pomočjo tega izvrševali kvalitativna dela, ki imajo večjo vrednost in ki dajejo možnost večjih prejemkov. jmkov.

Več tisoč delavcev bi moral dati ptujski okraj v pomoč kapitalnemu gradbeništvu že tekom meseca junija t. l. Na terenu so ekipe, ki imajo naloge pomagati krajevnim funkcionarjem, zainteresirati delavce in male posestnike za vključitev v delo v proizvodnji. O vsem tem je mnogo govora in pisanja ter poslušanja po radiu. Neobičajno je delovnim ljudem na podeželju ob raznih možnostih, drugim ob lastni neodločnosti, kam, kdaj in v kako delo. Mnogi ne poznajo pravic v službenem razmerju in razveinih možnostih.

Urna mezda, plača po normah, plačilo za nadurno delo, nagrade, otroške doklade, 14 dnevni dopust, ugodnosti na železnicih ob dopustu itd. so ugodnosti ki jih ni na malem koščku zemlje niti pri pomožnih delih na kmečkih posestvih. Možnost šolanja otrok za kvalitativne delavce v industrijskih šolah, v gimnazijah in drugih strokovnih šolah in tehnikumih je gotovo več vredna za otroke revnih staršev kakor služba za pastirja ali težaka. Danes otroci več ne mislijo na prihranke staršev, temveč bolj nalastne možnosti preživljanja in zaslužka. Kdo od staršev bi mogel jemati otrokom pravice, da bi se poslužili širokih možnosti izsolanja in zaposlitve? Svoji čas so sinovi in hčerke leta in leta delali na domačih posestvih za nekaj tisoč dinarjev dote ali dediščine. Danes si lahko sami ustvarijo doto s poklicem. Kdo od otrok bi ne videl velike ljubezni svojega očeta ali brata v tem, da je šel v službo, tam primerno živel in nekaj prihranil za mater in otroka. Katera žena bi se stramevala priznati hišnemu gospodarju, da je njen mož v državni službi? Mesto sporov in kreiranja zaradi pomanjkanja in bede bi zavlada med starši in otroci stalna skrb, kaj delajo, kako živijo, ob svidenju pa prijetno srečanje in poslušanje, kako se obnašajo domači ljudje med ljudmi od drugod, kako delajo v kolektivu, kdo je spretnejši močnejši itd.

Vse to mnogi premišljajo. K hima prihajajo funkcionarji iz vasi in mest ter celo iz Ljubljane. Pojasnjujejo in vabijo: Pridite. Povsod boste živel skupaj s pošteniimi in delovnimi delavci in malimi posestniki, ki imajo zraven skromnega bogastva zemlje tudi neizčrpno bogastvo svojih dela navajenih rok in razumevanje življenja. Cesar zemlja ne more dati, si pomagajo ustvariti z delom v obratih in tovarnah. Ni težko živeti enak med enakimi, oče med očetmi, dekle med dekletmi, fant med fanti. Vsi poznajo življenje. Vsi ljubijo svoj dom, svoje žene otroke in vse kar je bilo v njihovem življenju nekaj vredno. V delavnih delatoh ob nedeljah počivajo in če le morejo, smuknejo domov pogledati ali pa dobivajo obiske zdoma. Tedni in meseci minevali kot bi treni. Vidni delovni uspehi ustvarjajo občutek, da so bili doma nevažni, za službo in obrate pa veliko pomenijo.

Vse te možnosti zavijajo v laži in fantastične kombinacije tisti licemerci, ki niso nikdar cenili dela, ki so pričakovali, da jim bo novi družinski red prinesel brezdelje in razkošno življenje ali pa se bi radi ostali sami doma ker jih je sram, da bi razglašili svojo zaostalost. Kateri kmet bi mogel nuditi delavski družini ista možnost in življenjske pogoje kot jih pudi država? Trenutno še lahko nudijo kako staro bajto ali skromni kotiček, kak košček mleka, pri obedu ali večerji kos pogače, mesa in nekoliko

desetakov, to je vse. Kateri od njih bi rekli: Janez, zato ker si moj težak, bom placeval stroške za šolanje tvojih otrok ali stroške za zdravljenje tvoje žene ob boleznih ali porodu, postal te bom zato 14 dni na počitnice v hribe ali na morje. Priznati morajo, da svojim delovnim pomočnikom ne morejo toliko nuditi kot jim nudi država.

Vse to bodo morali pojasnjevati terenski funkcionarji OF svojim sorodnikom, sosedom in znancom ter jih prepričati, da jih vabijo delavci v svoje obrate in tovarne, da jih vabijo učenci v strokovne šole. Kdor se ni odločil danes, se bo za delo odločil jutri, glavno je: odločil se bo in odšel takoj na delo. Skromni ljudje se počasi odločajo korak za korakom naprej in tam tudi ostajajo.

Tudi v Pacinju so začeli z združnim gospodarstvom

Za Pacinje bo ostal 29. junij 1949 zgodovinski dan. Kljub pedsodkom, lažem, strahopetnosti in neodločnosti nekaterih kmetov je 12 družin svečano pristalo na ustvaritev kmetijske obdelovalne zadruge. S tem dnem so storile te družine korak naprej. Prevzele so obvezje vzglednega kolektivnega dela in življenja, ki bo ostalim sovaščanom v dokaz, da z vstopom v zadrugo niso izgubili zemlje, da se niso uklonili nikakemu pritisku, niti stiski, niti odpovedali uspehom svojih očetov in dedov, temveč so pristopili k praktični izvedbi načela: »Sloga jači, nesloga tlačita. Življenjske izkušnje so jih prepričale, da vzdrižjo ljudje z istim ciljem tudi na najmanjšem koščku zemlje in da bodo združniki z istim ciljem obvladali in negovali ter čuvali del domovine, na katerem bodo živeli in delali, premagovali težave in zmagovali, na katerem bodo vzgajali svoje otroke k delu in ljubezni do delovnega človeštva, jim dali možnosti izobrazbe in poklicev, v katerih bodo najbolje služili človeštvu in njegovim borbam za dostojno življenje.

Na 142,68 ha združene zemlje začelja v Pacinju novo življenje. Pri vsaki izmed družin-članic zadruge so se starši nomenili z otroki, kako bo treba delati in gospodariti, da ne bo pri hiši dolgov, boleznih in pomanjkanja. Včasih je bilo živahno za mizo. Ofe ni dal prav materi, sin očetu ali slično. Na njeni so bili nekaj časa tiho. Delo je bilo opravljeno. Zraslo je, kar so sadili ali sejali. Porabili so za življenje del pa prodali. Združna družina bo tudi razpravljala o zadruzi. Zbrali se bodo člani in članice, očetje, matere in otroci. Včasih bodo na delu vsi možaki, drugič zopet živahno razpravljali. Zemlja bo vedno zahtevala skrbno obdelovanje, rastline nego, ljudje pa delovnost in poštenje, medsebojno pomoč in spoštovanje, resničnost in pravdnost.

Na 39,95 ha nltv. 275 ha vinograda, 3320 ha travnikov, 2988 ha pašnikov, 3423 ha gozda in 1,85 ha neproduktivne zemlje se bo preživljalo 52 družinskih članov zadruge. 22 konjev, 9 krav, 14 svinj in 16 glav ostale govede živine. Z brigadno ureditvijo dela bodo opravljali dnevne naloge. Razdelili bodo delo in čas, pomagal si bodo z vsem orodjem: 6 ekvalniki, 5 oselniki, 3 kosilnicami, 15 branami, 11 plugi, 17 vo-

Kdor od funkcionarjev OF pa bi se bai govoriti resnico, pokazati pomoč pri odpiranju vpogleda delovnim ljudem v možnosti dela in ravnoja, bi s tem dokazal, da podpira bedo in pomanjkanje, zaostalost in nerazgledanost, najhujše sovražnike delovnih ljudi in njihovih otrok. Za to jim nedvomno ne bo nikdo hvaležen.

Mnoge akcije je bilo v ptujskem okraju mogoče izvesti, ko je ljudstvo vedelo, za kaj gre, ko je ljudstvo lahko o vsem razmišljalo in sklepalo ter spoznavalo, da jim ljudska oblast res nudi pogoje za delo in življenje, ki so jih ob krivcih in težavah vedno želeli. Tako bo potekla tudi ta akcija, če bo dovolj potrpljenja in prepričevanja.

Jak.

zovi, 3 pogonskimi motorji in ostalim zadržnim orodjem. O delu, uspehih, izdatkih in prejemkih bodo vodili evidenco in kontrolo, da ne bo imel nikdo prednosti, niti ne bo nihče prikraščen za pravice, za katere je izpolnil pogoje.

Na 1 ha ohišnice si bo vsaka družina v prostem času na milih volji ustvarjala dodatne življenjske pogoje. Povsod, kjer bodo doma marljivo roke, se bo lepo odvijalo življenje.

Delavec Šori Janez bo ob sedmih članih družine sčasoma razpodelil, ali te zanj lažje delo na polju ali v obratu, ali boljše živi v zadruzi kot njegovi značilni delavci v tovarnah. Pozna zemljo in zemlja njega. Vedernjakova Liza in Pihler Marija ter Brožek Magdalena niso mošje živele brez dela. Ne pričakujejo, da jim v zadruzi ne bo treba delati. Z delovnimi združniki se bodo merile po opravljenem delu. Ne bi jim pa bilo prav, če bi jih ostali člani upoštevali samo kot delavce, ne pa kot članice velike združne družine, ki stremi za tem, da bi z medsebojno pomočjo ustvarili za vse člane dostojno življenjske pogoje. Družovnik Alojz se bo v zadruzi počutil prav tako domač in srečen kot svojčas na svoji kmetiji. Kmetje Brenčič Alojz, Lencart Anton in Jože so gospodarili na svojih kmetijah, kakor se je svojčas znalo gospodariti. V združnikih ne bodo gledali gospodarjev in težakov, temveč bodo vsi delavci, ki bodo medsebojno pomemali, kar je koristnega in sproti nreprčevani, kar bi kazalo na predpravice ali prikraščenja.

Gospodinja Pihler Terezija in Kovačec Terezija se bosta v zadruzi rade pomenile z združniki o problemih, ki sta jih svojčas reševali sami. Ko sta prišli za delo je šlo. Tako bo šlo tudi v združnem gospodarstvu in gospodinjstvu. Kjer so združniki težave in delo, tam je tudi živahnejše kot na mirnih in tihih malih kmetijah.

Postopoma nastajajo v ptujskem okraju zadruge, zadržna jedra v velikih vaseh in naseljih. Začetnikom je lahko slediti. Prvim bodo rade volje sledili naslednji, brez izmikanja in stiske, temveč iz spoznanja, da se počestniaki nikdar in nikter ne bole živeti v družbi delovnih ljudi.

L. F.

Del graditeljev Novega Beograda iz ptujske čete se je vključil v produkcijo

V torek, 4. julija t. l. se je vrnila v Ptuj 2. četa lendavske brigade, ki je delala od 1. maja do 1. julija t. l. pri gradnji Novega Beograda na stavbišču »Letni pozornica«.

Brigada je bila 4krat udarna in 1krat pohvaljena. Dobila je knjižno nagrado. Osemnajstkrat je prevzela prehodno zastavico. To čast si je priborila z nemurnim delom.

Od 24 brigadirjev, ki so tvorili ptujsko četo, se jih je vrnilo v Ptuj 19 ostali pa so se javili na kurz za rudarstvo v Lendavi. Komandir 2. čete Bežjak Stanko, brigadirka Rajih Štefka iz Ormoža ter Matjašič Anica iz Ptuja so med njimi.

V ponos čete je bilo 5 udarnikov in sicer Grmič Stanko iz Ormoža, Bežjak Stanko, komandir čete, Smrečjak Franc iz Središča, Matjašič Anica iz Ptuja in

Orlač Franc iz Haloz. Udarnik Orlač Franc in prosvetarka Vouk Nežka iz Ormoža sta se posebno udeleževala na kulturno-prosvetnem polju ter tam žela zavidne uspehe.

Zdravi, ožgani in utrjeni ter politično vzgojeni mladinci se vračajo na svoje domove, v vasi med mladino, ki je bila doma. Slednjim bodo prikazali nujnost vsaj začasnega iztrganja iz ozkega okvira življenja na vasi ter vstopa v kolektivno delo in življenje mladine ki zapušča mladincem drag zaklad izkušnje in življenjske ter politične razgledanosti.

Potom kolektivnega in častnega dela se vzgaja današnja mladina, v zavedne sočlane delovnega ljudstva ter velike ljubitelje svoje domovine, ki jo pomagajo graditi z mladimi močmi. V. N.

Navodila s konference OF morajo poznati vsi člani Osvobodilne fronte

V nedeljo, 3. julija t. l. dopoldne se je vršila v Titovem domu v Ptujju konferenca delegatov, predsednikov in sekretarjev OF, ki je bila zelo važna glede na stanje in čas ter delo funkcionarjev OF, izvajanje akcij ob pomoči OF, pomanjkanje političnega dela med množico ter neupoštevanja predstavnikov množičnih organizacij zaradi kampanjskega praktičističnega izvrševanja poedinih nalog ne glede na celoto gospodarskih vprašanj.

Poleg nedostataka, da je izostalo od konference okrog 100 povabljanih funkcionarjev, so se pokazale še druge pomanjkljivosti. Te so slične mnogim prejšnjim slabostim predpriprav, propagandne žid. Na konferenci ni bilo ugotovljeno, kdo se je od povabljenih udeležil in kdo se ni. Mesto ob 8. uri se je konferenca začela ob pol 9. uri. Kljub temu so se mnogi pridružili med konferenco. V drugi vrsti v dvorani nasledil nekaj članov OF, ki so se pridružili med konferenco. Medtem ko je funkcionarjev s terena v vsaki organizaciji.

Diskusija je bila preskrbna, ker ni bilo zanje časa zaradi obširnih referatov. Član občastnega odbora OF je med konferenco odpovedal prihod in referat, ki ga je potem prevzel tov. Belšak. Funkcionarji, ki so prišli v vlakom, so se s prvim vlakom zopet vrnili. Mnogi funkcionarji so izvršili svojo dolžnost odziva okrajnemu odboru OF s tem, da so prišli na konferenco, žrtvovali pol dneva, napram množici članov OF pa niso izvršili svoje dolžnosti, da bi sklicali sestanek in na njem dali poročilo o problemih, ki so bili izneseni na konferenci, o nalogah pomoči funkcionarjev in članov OF pri vseh množičnih gospodarskih in političnih problemih.

Tov. Belšak Franc je v političnem poročilu kot v referatu o važnih družbeno gospodarskih problemih podčrtal nujnost mobilizacije delovne sile na vaseh za zaposlitev pri planskih graditvah industrije in važnost sodelovanja množic pri odmeri dohodnine, pri odkupih itd. Org. sekretar tov. Berginec je v organizacijskem poročilu ožigosal nedelavnost tistih odborov OF, ki po izvolitvi ničesar niso izvršili, niti niso imeli sej, najmanj pa da bi pomagali pri organizaciji delovne pomoči in gozdnih in drugih akcijah, pri ustanavljanju združnih ekonomij in kmetijske obdelovalnih zadrug. Prevzeli so s tem nase odgovornost za krivice, ki se zaradi njihove nedelavnosti dogajajo članom OF, ki nimajo v kraju nikogar, komur naj se pritožijo in ki bi zavarovali njihove pravice ter preprečili krivice predvsem pri odmeri dohodnine. Ničesar niso stericli niti niso hoteli priznati, da niso za to dovolj borbeni in odločni, da bi poklicali na pomoč dobre člane OF. Ničesar niso podvzeli za sprejem novih članov v OF na mesta, iz katerih bi izrinili iz Fronte ljudi, ki z njo z ozirom na neizvrševanje obvez po programu OF nimajo ničesar skupnega. Razne organizacijske oblike članov Fronte za pomoč v kmetijstvu so ostale zanje le na okrožnicah.

Praktične posledice tega stanja je navedel tudi tov. Vrtnjak Jože, poverjenik za delo pri OLO. Odbori OF se na terenu niso zavedali, da so prišle ekipe za mobilizacijo delovne sile njim na pomoč, ne pa da je izgledalo obratno. Tako podaljšujejo stisko ljudi, njihovih otrok, ki v kraju nimajo prilike izpolnjevanja pogojev za dostojno vzdrževanje družine, zaposlitve v industriji pa ne sprejmejo. Z njimi se ni nikdo dovolj politično ukvarjal in jih vzgajal. Radi tega je negotovanje glede živiliških kart, slabega življenja itd. Kmetje potrebujejo delovno silo, ne nudijo pa pogojev za vzdrževanje celotne družine, stalne plače po uredbi, zavarovanja, otroških doklad, plačanega dopusta itd, temveč izkoriščajo stisko neodločnih poljskih delavcev. Prikrito zavlačujejo vstop v zadrugo in onemogočajo svojim otrokom možnosti primerne šolanja in zaposlitve. Tov. Vrtnjak je pozval frontne funkcionarje na prekinitev nedelavnosti in čuta neodgovornosti napram ljudstvu, času in nujnosti upornega in poštenega sodelovanja.

V diskusiji se je oglasilo par funkcionarjev OF s terena vprašanju davka. Kmetje čutijo poidne napake, funkcionarji: KLO-iev in OF ter drugih množičnih organizacij pa se njih odpravi izmikajo hoteli prevaliti vso odgovornost na nepoznanje zakonov, na finančni osek OLO ter na njegove aktiviste, ki so odhajali na teren v pomoč davčnim komisijam. Stara praksa birokratskega reševanja velikih problemov mimo ljudstva še ni izkoreninjena. Na sestankih poedinci molčijo, potem pa hodijo iz pisarn v pisarno s prošnjami.

Predsednica okrajnega odbora AFZ tov. Mirtič Lojzka je prikazala nedelavnost organizacije AFZ na terenu in v mestu ter navedla nekaj primerov, kjer ustvarjajo ravno žene malodušje v svojih družinah za vstop v zadrugo, za prireditve mladine v akcije itd. Vse te pojave je pripisala pomanjkanju politične aktivizacije žen. Zaradi tega žene zaostajajo za tempom razvoja, se v njem ne znajdejo ter nasedajo malodušnežem, lažnivcem in špekulantom. Borba proti zaostalosti kaže najbolj sedaj svojo nujnost, ko se ljudstvo Jugoslavije upira informbirojevskim ukrepom zadrževanja nagleje tempa našega razvoja.

Radi odhoda funkcionarjev OF v smeri Ormoža in Središča je bila konferenca zaključena po sprejetju sledečih sklepov:

1. Vaški odbori OF morajo pri reševanju vseh gospodarskih in političnih nalog pritegniti k sodelovanju celotno članstvo Fronte, ker bo s tem odpravljeno veliko število napak, ki jih delajo posamezniki. Pri tem je treba zainteresirati tudi vse ostale množične organizacije. Najmanj enkrat mesečno je treba sklicati vaški aktiv, ga tvorijo odborniki vseh organizacij na vasi.

2. Pri popravljanju predpisa davka posameznikom, ki imajo odmerjene res prevelike vsote, naj sodelujejo vsi člani Fronte. Frontovci naj dajo svoje mnenje. Ljudstvo samo si bo odmerilo najbolj pravilne davke. Davki so napačni samo tam, kjer ljudstvo ne sodeluje pri tako važnih gospodarskih ukrepih.

3. Pri vseh VOOV je treba uvesti študij združnih pravil. S temi pravili mora biti seznanjen vsak član Fronte in vsak vaščan, kajti vsak kmet mora do potankosti poznati možnosti življenja v zadruzi, ki ga čaka. Poznati mora tudi vse pravice in dolžnosti. Le na ta način bo mogoče ustvarjati trdne zadruge, ki bodo sposobne premagovati vse težave.

4. Vsi VOOV naj v teku tega meseca izpopolnijo svoje sekretariate. Novi odbori, ki še niso prevzeli poslov od starih, naj to izvršijo tekom tega tedna za kar odgovarjajo sekretarji osebno.

5. Pri VOOV je treba v teku tega meseca ustanoviti vse potrebne aktivne in jih konkretno zadolžiti z nalogami ter jim pomagati pri delu. Posluševati se je treba direktiv, ki so o tem že na terenu.

6. Do konca tega meseca na VOOV likvidirajo vse zaostanke članarine in uvedejo redno pobiranje ter odvajanje na okrajni odbor OF.

7. Do 20. t. m. naj vsi VOOV dvignejo in razdelijo članske legitimacije. Vsi, ki so s tem že končali, naj prinesejo obračun.

8. Pri vsakem VOOV je treba takoj ustanoviti vaško frontno brigado, ki bo pomagala pri delu na polju in pri drugih akcijah na terenu.

9. Do 20. t. m. naj pošljejo vsi VOOV predloge za ljudske inspektorje. Do 30. t. m. naj bodo inspektorji povsod izvoljeni.

10. Za frontno brigado iz 350 ljudi, ki gre na Strnišče, naj VOOV pošljejo po enega človeka na vsakih 30 članov. Te ljudi naj spremlja do Ptuja predsednik ali sekretar VOOV. V kolikor posamezni VOOV ne bodo dobili ljudi, naj se javijo istočasno sami z vso potrebno opremo. Vsak brigadir naj vzame s seboj oedejo, skodelico in žlico ter ostale osebne potrebšține.

Zaradi nujnega izboljšanja stanja dela v terenskih odborih OF bodo ti morali pristopiti k družbeno političnemu vzgajanju množic in opustitvi dosedanje metode birokratskega zadovoljevanja upravnih nalog in puščanja širokega polja izbraževanja in prepričevanja elementom, ki nikoli niso znali biti ljudstvu ob težavah v oporo, temveč so ga znali izrabljati v svoje zahrbtne in podle namene. J. V.

Voditi moramo konkretno, prožno, vsakodnevno borbo za izrivanje kapitalističnih elementov na področju našega kmetijstva in trgovine na vasi ter na področju aktivnosti teh elementov proti ljudski oblasti. Poleg tega je treba našim delovnim kmečkim množicam v njihovem vsakem življenju pojasnjevati vlogo takih elementov in jih razkrinkavati v njihovih poskusih da bi se kazali za branilce kmečkih interesov.

Edvard Kardelj